

JÄMSÄN KAUPUNKI

Valvontajaosto

PÄÄTÖS

Kokouspäivä 15.6.2023

Kuulutuspäivä 21.6.2023

Tiedoksisaantipäivä 28.6.2023

Dnro 1524/2023

Lupanro MA-2-2023

ASIA

Maa-aineslain 4 §:n mukainen lupa maa-aineksen (hiekkä ja sora) ottamiseen.

HAKIJA

Hämeen Kuljetus Oy
Sarankulmankatu 14
33900 Tampere

OTTAMISALUEEN SIJAINNINPAIKKA JA MAANOMISTAJA

Kunta: Jämsän kaupunki
Kylä: Kaukiala
Tila: Kantola 182-414-13-67
Omistaja: UPM-Kymmene Oyj

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille 23.3.2023. Hakija hakee toiminnan aloittamislupaa muutoksenhausta huolimatta.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Maa-aineslaki 4 § 1. mom. Maa-aineslain 5 §:n mukaan lupaa haettaessa on ainesten ottamisesta ja ympäristön hoitamisesta sekä, mikäli mahdollista, alueen myöhemmästä käyttämisestä esitettävä ottamissuunnitelma.

LUPATILANNE

Kiinteistölle on myönnetty aiempi maa-aineslupa 12.9.2013 § 67 (ymla) kymmeneksi vuodeksi tiloille Holisevankoski 2 RN:o 13:42, Sora-Holiseva RN:o 13:55, Kantola RN:o 13:47 ja Sora-Holiseva 2 RN:o 13:56. Maa-aineslupaa on muutettu 13.4.2014 § 9 (Ymla) siten, että päätöksessä on huomioitu alueella oleva muinaisranta.

Jämsän ympäristölautakunta on myöntänyt 16.4.2003 § 24 maa-ainesluvan UPM-Kymmene Oyj:lle tiloille Holisevankoski 2 RN:o 13:42, Sora-Holiseva RN:o 13:55 ja Kantola RN:o 13:47.

Hakija hakee uutta maa-aineslupaa ottamiseksi tasoon +119,7metriä (N₂₀₀₀) ja alueen itäosassa +122,3 m (N₂₀₀₀). Ottamisalueen pinta-ala on 3,6 ha. Kokonaisottomäärä on

90 800 m³-ktr. Vuotuinen ottomäärä on vaikeasti arvioitava, koska se on voimakkaasti riippuvainen toteuttavista rakennushankkeista.

OTTAMISALUEEN SIJAINTI JA YMPÄRISTÖ

Ottamisalueen sijainti

Ottoalue sijaitsee harjualueella Mäntäntien (kantatie 56) varressa noin 10 km linnuntietä Jämsänkosken taajamasta länsi-luoteeseen. Ottamisalue sijaitsee tärkeällä Holisevan pohjavesialueella. Liikennöinti alueelle tapahtuu yksityistietä pitkin Jämsä-Mänttä maantielle (kt 56).

Kaavoitustilanne ja lähin asutus

Alueella on voimassa Keski-Suomen maakuntakaava. Alueella on voimassa merkintä koskien pohjavesialuetta.

Holisevan alueella on toiminut 1980-luvulle saakka Holisevan saha, joka on MATTI-rekisterissä (valtakunnallinen maaperän tilan tietojärjestelmä) mainittu PIMA-kohteena. Kohteessa arvioidaan olevan arviointi- ja puhdistustarve.

Lähin asuttu kiinteistö sijaitsee noin 105 metrin etäisyydellä pohjoisessa ottamisalueesta. Useita asumiskiinteistöjä sijaitsee alle 200 m suunnittelualueesta. Lähin lomarakennus sijaitsee noin 150 m lounaaseen ottoalueen reunasta.

Luonnonolot ja maisema

Kiinteistö sijaitsee harjualueella. Alueella on pääosin mäntyvaltaista sekametsää, alueen kaakkoisosan puusto on hakattu. Ottoalueen kasvillisuustyyppi on puolukkatyyppin kangas. Alueen lähiympäristö on pääosin talousmetsää. Pääosa alueesta on ottamistoiminnan piirissä.

Rotkovuoren Natura 2000-alue sijaitsee lounaassa vajaan neljän kilometrin päässä alueesta. Holisevan harju on osa harjukokonaisuutta. Harjukokonaisuuden kokonaisarvon katsotaan alentuneen laajamittaisen soranoton vuoksi (Keski-Suomen POSKI-projekti, 2010). Maa-ainesten ottotoiminnan ulkopuoliset osat soraharjusta on luokiteltu paikallisesti merkittäviksi harjukohteiksi.

Maisemakuvaan liittyen korkein hallinto-oikeus on antanut päätöksen alueelle vuonna 2003 myönnetystä luvasta, päätöksen mukaan alue on menettänyt maisemallisen arvonsa jo aiemmin tapahtuneen maa-ainesten ottamisen myötä. Päätöksen mukaan näin ollen maa-aineksen ottamisesta ei aiheudu maa-aineslaissa tarkoitettua kauniin maisemakuvan turmeltumista.

Holiseva-järvi sijaitsee lähimmillään noin 50 metriä ottoalueen reunasta lounaaseen. Holiseva-järven rannalla sijaitsee muinaisranta, joka on mainittu myös Keski-Suomen liiton julkaisussa (1985) ”Keski-Suomen muinaisrannat”. Muinaisranta on maa-

aineslain tarkoittama säilytettävä erikoinen luonnonesiintymä. Alueen edellistä maa-aineslupaa on muutettu muinaisrannan säilyttämiseksi.

Ottoalueelta itään noin 8 km sijaitsee Rasuanniemen Natura 2000-alue. Lounaassa sijaitsee myös yksityismailla olevat luonnonsuojelualueet, Holma ja Rotkovuori.

Pohja- ja pintavedet

Ottamisalue sijaitsee Holisevan I luokan pohjavesialueella. Pohjavesialue on varattu Jämsän keskustaajaman ja Holisevan vedenottoa varten. Alueella on kolme pohjaveden havaintoputkea. Mäntän ja Virtain maa- ja kiviainesyksikön maa-ainesten ottoalueiden vesien seurannan tutkimusraportissa pohjaveden korkeus vuonna 2021 on ollut noin +114 m (N₆₀). Pohjaveden virtaussuunta on Holisevan vedenottamosta luoteeseen kohti suunnitelma-aluetta.

Keski-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2022–2027 on Holisevan pohjavesialue määritelty riskinalaiseksi pohjavesialueeksi. Pohjaveden laatua heikentävät raskasmetallit, fenolit ja öljyhiilivedyt.

Suunnitelma-alue kuuluu Lahnajoen valuma-alueeseen (14.514) 3. jakovaiheen vesistöalue Kymijoen (14) – päävesistössä. Se on jaettu vesistöalueesta Jämsänjoen alue (14.51). Suunnitelma-alueen pintavedet imeytyvät todennäköisesti suoraan harjuainekseen, eikä pintavaluntaa juuri ole.

Suunnittelualue sijoittuu geologian tutkimuskeskuksen maaperäkartalla pääosin so-ramoreenialueelle.

Arviointi ottamistoiminnan ympäristövaikutuksista, riskit ja niiden hallintatoimet

Melun ja pölyn leviämisen ehkäisy

Seulontaan liittyvän melun sekä pölyn leviämistä ehkäistään BAT-menettelyin: Seulontalaitteistossa käytetään ääniteknisesti parhaita ratkaisuja, kuten koteloiteja ja kumivaimennuksia. Seulontalaitteisto sijoitellaan varastokasojen sekä mahdollisuuksien mukaan rintausten suojiin. Materiaalin käsittelyssä pudotuskorkeudet kauhasta pidetään matalina.

Edellä mainituilla menettelyillä pyritään erityisesti estämään pölyn leviäminen asutuksen suuntaan. Seulontayksikkö sijoitetaan suunnitelmapiirustuksessa esitetyn alueen sisälle. Lisäksi suunnitelma-alueen sijainnin takia seulonnasta johtuvia melu- tai pölyhaittoja ei ole todennäköisesti odotettavissa. Tarvittaessa pölyämisen torjumiseksi maa-ainekuormat tulee peittää ja ottamisalueelle johtavat tiet kastella vedellä. Lastaustoiminta tapahtuu ympäröivää maanpintaa alempana, joka rajoittaa mahdollisia melu- ja pölyhaittoja.

Vesien ja maaperän suojele, öljyvahinkojen seuranta

Polttoaineita säilytetään tukitoiminta-alueen pohjamaasta eristetyllä osalla, kuten on esitetty hakemuksen kohdassa 3.6. Murskaus- ja seulontalaitteiston tankkauksen osalta toimitaan seuraavasti:

- polttoainesäiliö (kaksoisvaipallinen, ylivuoto-osa suurempi kuin kerralla säilytettävä polttoainemäärä) tuodaan esim. kuorma-autolla tankattavan koneen viereen
  - tankkauksen ajaksi maahan levitetään liitosten ja letkujen alle pressu
  - tankkausta valvotaan vierestä koko tapahtuman ajan, valmiina sulkemaan hana tarvittaessa
  - imeytysaineet ovat käden ulottuvilla koko tankkaustapahtuman ajan

Ajettavat koneet säilytetään em. pohjamaasta eristetyllä tukitoiminta-alueen osalla aina, kun ne eivät ole aktiivisessa käytössä (Kuva 14). Alueella ei lähtökohtaisesti suoriteta koneiden huoltoja, vaan koneet toimitetaan huoltoon muualle. Korjaustarve alueella liittyy tilanteeseen, että kone saadaan sellaiseen kuntoon, että se voidaan siirtää alueelta pois varsinaiseen huoltoon.

Maisemallinen vaikutus

Alueella on ollut pitkään maa-ainesten ottotoimintaa. Maisemallista muutosvaikutusta ei nyt haettavalla toiminnalla ole.

Vaikutustarkkailu ja raportointi

Voimassa olevan luvan tarkkailuvelvoitteet ovat pinnankorkeuden mittaukset neljä kertaa vuodessa kolmesta alueella olevasta pohjaveden havaintoputkesta. Pohjavesiputkien HP1, HP2 ja HP3 sijainnit on esitetty suunnitelmakuvassa 18102-001.

Tiedot alueen otetuista maa-aineksista ja pohjaveden pinnankorkeudet esitetään kunnan maa-ainesottovalvojalle ja ELY-keskukselle vuositta

Turvallisuusriskien hallinta

Turvallisuusvarusteet ja -laitteet, kuten huomiovaatteet, turvajalkineet, varoitusvilkut yms. ovat asianmukaisia ja oikealla tavalla käytössä, ja niiden kunto tarkistetaan säännöllisesti. Näiltä osin noudatetaan VNa 205/2009 vaatimuksia, samaistaen toiminta rakennustyömaahan. Alueen läheisyydessä liikkuvien ulkoilijoiden, marjastajien ym. ulkopuolisten henkilöiden ja villieläinten turvallisuuden vuoksi aina otettava olevien luiskien yläpäätkä merkitään lippusiimalla.

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) soveltaminen

Seulontaan liittyvän melun sekä pölyn leviämistä ehkäistään BAT-menettelyin:

- Seulontalaitteistossa käytetään ääniteknisesti parhaita ratkaisuja, kuten kotelointeja ja kumivaimennuksia.
- Seulontalaitteisto sijoitellaan varastokasojen sekä mahdollisuuksien mukaan rinnausten suojiin.
- Materiaalin käsittelyssä pudotuskorkeudet kauhasta pidetään matalina.

Edellä mainituilla menettelyillä pyritään erityisesti estämään pölyn leviäminen asutuksen suuntaan. Seulontayksikkö sijoitetaan suunnitelmapiiirustuksessa esitetyn alueen sisälle. Lisäksi suunnitelma-alueen sijainnin takia, seulonnasta johtuvia melu- tai pölyhaittoja ei ole todennäköisesti odotettavissa.

TOIMINTA, JOHON LUPAA HAETAAN

Tiedot ottamisalueesta

Ottamisalueen pinta-ala on 3,6 ha. Alin ottotaso on +119,7 m (N₂₀₀₀), itäosassa alin ottotaso on 122,3 m(N₂₀₀₀), kuitenkin vähintään neljä metriä ylimmän havaitun pohjavesipinnan yläpuolella. Ottoalueen ja Holisevanjärven väliin jätetään 50 metrin levyinen luonnontilainen rantavyöhyke. Ottamisaika on kymmenen vuotta. Kokonaisotomäärä 90 800 m³ktr. Vuotuista ottomäärä on haasteellista arvioida, koska se on riippuvainen kysynnästä.

Ottamismäärä ja – aika

Maa-aines:	sora/ hiekka
Haettu kokonaismäärä:	90 800 m ³ ktr
Ottamisaika:	10 vuotta

Ottamistoiminta

Työmenetelmät

Ottoalueelta saatava maa-aines on pääosin hiekkaa. Seassa on hieman karkeampaa ainesta, jota voidaan kuitenkin käyttää esimerkiksi singelinä. Usein jotkin osat soraesiintymästä ovat myös rakentamiseen soveltuvia sellaisenaan ilman seulontaa, jolloin niitä vain otetaan rintauksesta varastokasalle tai suoraan auton lavalle.

Soraa seulotaan yleensä melko yksinkertaisella seulalaitteistolla. Tyypillisesti seula koostuu syöttimestä, täryttävästä seulasta sekä 1–3 kuljettimesta, jotka vievät syntyneet lajikkeet eri kasoihin. Soraa syötetään seulalle pyöräkuormaajalla tai kaivinkoneella.

Varastokasojen pito ja kuormaus tapahtuu suunnitelmapiiirustuksissa esitetyllä varastoinnin alueella. Seulontayksikkö sijoitetaan yleensä lähelle kulloinkin otettavaa rintausta. Tilanteen mukaan seulontaa voidaan kuitenkin suorittaa myös suunnitelmapiiirustukseen merkityllä varastoinnin alueella. Seulontayksikkö sijoitetaan äänitekniisesti sopivaan kohtaan ottopohjalle. Varastokasoja voidaan käyttää pölyn ja melun leviämisen esteenä. Soran seulontaan liittyvä melu on hyvin vähäistä. Käytetyn kaluston määrä ja koko valitaan kussakin vaiheessa tarpeen mukaiseksi (hakemuksen taulukko 4). Kaluston kunto tarkistetaan ennen käyttöönottoa ja koneet viedään tarvittavaan huoltoon välittömästi vian ilmetessä, ennen töiden jatkamista.

Kaivuraja sekä tilan rajat paalutetaan maastoon. Ottamisen etenemistapa ja sijainti riippuu maa-aineksen laadusta eri puolilla aluetta, joten maa-aineksia otetaan kulloi-

seenkin tarpeeseen nähden sopivasta kohdasta. Oton etenemistä ja ottotason toteutumista tarkkaillaan tarpeen mukaan tehtävin kartoituksin. Toiminnanharjoittaja punnitsee alueelta lähtevät kuormat niin, että niistä voidaan laatia vuosittaiset yhteenedot valvovalle viranomaiselle. Alueen pohjavesiputkista seurataan pohjaveden pinnan korkeutta kolmen kuukauden välein, kuten kuluneella lupakaudella.

Toiminta-ajat

Haettavat toiminta-ajat ovat suhteellisen laajat, jotta kohteessa on valmiudet vastata myös pienempien rakennuskohteiden tarpeisiin.

Soran seulontaa on tarkoitus suorittaa ympäri vuoden ma-pe klo 6-22 ja kuormausta ja kuljetusta ympäri vuoden ma-su klo 0-24.

Kuljetukset eivät todennäköisesti jakaudu tasan vuoden ajanjaksolle, myös vuosittaista vaihtelua voi esiintyä. Maarakentamisen sesonkiaika on kesällä, joten oletettavasti myös silloin kuljetuksia on eniten.

Seulontapäiviä on keskimäärin 10 vuodessa ja enintään 30 työpäivää. Kuljetuksia (40 t) arvioidaan olevan keskimäärin 505 vuodessa ja enintään 950 vuodessa. Kuljetuksia on keskimäärin 2 päivässä ja enintään 15 päivässä.

Jätteet ja tarvikkeiden varastointi

Alueella ei suoriteta huoltoja, vaan työkoneet viedään huollettavaksi muualle. Vain jokin koneen rikkoontuminen voisi aiheuttaa tarpeen jollekin pienimuotoiselle huoltotoimenpiteelle, jolla esimerkiksi kone saadaan siihen kuntoon, että se on siirrettävissä varsinaiseen huoltoon muualle. Alueella syntyy pienempiä määriä jäteöljyä, voiteluaineita, akkuja yms. Alueelle tuodaan varastokontti tai useampi, jossa jätteet kerätään tarkoituksenmukaisina jätelajikkeina. Jätteet poistetaan määrävälein niitä vastaanottaville laitoksille, toiminnassa noudatetaan jätelain ja -asetuksen mukaista kirjanpitoa. Öljyt ja voiteluaineet varastoidaan tukitoiminta-alueella varastokontissa tai vaunussa. Pölyn leviämisen torjuntaan liittyvää kasteluvettä tuodaan alueelle auton perässä vedettävällä säiliövaunulla.

Polttoainetankkia ja työkoneiden säilytystä varten alueella on olemassa oleva tukitoimintoalue, tämän viitteellinen sijainti on merkitty suunnitelmapiirustukseen 18102-002 (liite 4.b). Ko. tukitoimintoalueella on HDPE-kalvolla pohjamaasta eristetty alue (Kuva 14).

Vakuus

Hakija hakee lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta. Hakijalla on tarve aloittaa toiminta, joka liittyy lähialueen ja Tampereen seudun rakennushankkeiden palvelemiseen. Vakuudeksi esitetään samoja, ottamisalaan sidottuja aiemman lupakauden ehtoja. Ottaminen kohdistuu jo aiemmin maa-ainesluvan saaneeseen alueeseen, josta osa on pintamaista kuorittua ja osittain ottamistoiminnan muokkaamaa.

Kaivannaisjätteet

Pintamaita arvioidaan muodostuvan 2000 m³ktr. Pintamaat käytetään maisemointiin. Kantoja ja hakkuutähteitä muodostuu noin 150 m³ktr. Kannot ja hakkuutähteet toimitetaan hyödynnettäväksi alueen ulkopuolelle.

Maisemointi ja jälkihoito

Pohjatasoon ja kaivurajaa myöten otetut alueet maisemoidaan lähtökohtaisesti heti, kun niitä ei enää tarvita varastokasojen pitoon. Maa-ainesten vaihtelevuuden vuoksi voi olla tarpeen pitää melko laajoja alueita pitkään avattuna, odottamassa ajankoh-
taa, jolloin juuri kyseisten alueiden materiaalille on kysyntää. Jos laajahkon alueen maisemointi odottaa pienehkön maa-aines-erän ottamista, se irrotetaan tieltä pois varastokasaksi. Maisemointi tapahtuu puskemalla maat kaivurajan ja ottamisaluerajan (molemmat paalutettu maastoon) väliseltä alueelta alas niin että muodostuu pyöristelty luiska, joka on ala- ja yläpäiden mukaan noin 1:3 kaltevuudessa.

Joillain alueilla voi mahdollisesti jäädä silttisempiä tai karkeampia osioita ottamatta, ja tällaiset ainekset levitellään ottopohjalle kumpuilevaksi maastoksi. Hienompirakeista ainesta voidaan lisäksi käyttää karkeamman aineksen alueella vettä pidättäväksi pintakerrokseksi, jotta kasvillisuus pääsee kehittymään. Lupa-ajan päätyttyä metsitettävien alueiden annetaan metsittyä luontaisesti kaksi kasvukautta, jonka jälkeen istutetaan tarvittaessa ympäröivän metsän tai suunnitellun metsätalouskäytön tarpeiden mukaisia taimia täydentävästi (Kuva 16). Taimien istutus voidaan tehdä esimerkiksi paikallisen metsänhoitoyhdistyksen ohjeiden mukaisesti. Lopputilannetta kuvaavaa suunnitelmapiirrosta ei ole tarkoitus luiskien ja pohjan osalta noudattaa aivan täsmällisesti, vaan ensisijaisesti maisemoinnin tarkoituksena on silmämääräisesti ympäristöön sopiva lopputilanne.

Edellisen toimijan jäljiltä alueen luoteiskulmassa on noin 0,5 m ylisyvään otettu alue. Tämä alue täytetään maa-aineksella. Arvioitu täyttömäärä on noin 700 - 1000 m³.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen vireilläolosta kuuluttaminen

Hakemuksen vireilläolosta on kuulutettu maa-aineslain 13 §:n mukaisesti Jämsän kaupungin verkkosivuilla osoitteessa www.jamsa.fi/kuulutukset 14.4. – 22.5.2023. Hakemusasiakirjat ovat kuulutusaikana olleet nähtävillä kaupungin verkkosivuilla ja ympäristöpäällikön työhuoneessa.

Kuuleminen

Hakemuksen vireilläolosta on tiedotettu naapurikiinteistöjen (9 kpl) omistajille 14.4.2023 päivätyllä kuulemiskirjeellä.

Lausunnot

Ottamissuunnitelmasta on pyydetty lausunto Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta sekä ympäristö- että liikenne vastuualueilta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut lausuntonsa 25.5.2023. Lausunnonaan ELY- keskuksen ympäristö -vastuualue toteaa seuraavaa:

Luonnon-ja maisemansuojelulliset näkökohdat

ELY-keskuksen tiedossa ei ole ottoalueella luonnonsuojelun kannalta arvokkaita kohteita tai lajeja. Hakemuksessa on kerrottu kattavasti lähialueen tiedossa olevat suojeltavat kohteet.

Maisemansuojelun kannalta ELY-keskus toteaa, että ottoalueen ja Holisevan väliin tulee jättää suunnitelman mukaisesti vähintään 50 m luonnontilainen rantavyöhyke. Lisäksi ottoalue ei saa näkyä ranta- tai järvimaisemassa.

ELY-keskus huomauttaa, että suunnitelma-alueen ja ottoalueen väliin tulee jättää riittävästi aineksia 1:3 luiskausten tekoon. Erityisesti muinaisrannan kohdalta ottoalue tulee maisemoida ensi vaiheessa.

Vesiensuojelulliset näkökohdat

Suunnitelma-alue sijaitsee Holisevan I luokan pohjavesialueella (0918252), joka on varattu Jämsän keskustataajaman ja Holisevan vedenhankintaa varten. Pohjaveden virtaussuunta on Holisevan vedenottamosta luoteeseen kohti suunnitelma-aluetta. Holisevan soranottoalueella sijaitsee kolme pohjavesien havaintoputkea.

- Ottotoiminnan sijoituessa I luokan pohjavesialueelle tulee pohjaveden laatua tarkkailla ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti. Yhdestä alueella sijaitsevasta näytteenottoon sopivasta putkesta (tarvittaessa tulee asentaa uusi havaintoputki) otetusta pohjavesinäytteestä tulee tutkia haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset- ja E. coli bakteerit sekä tarvittaessa raskasmetallit, alumiini ja kromi.

Ennen ottamistoiminnan aloittamista tai toiminnan alkuvaiheessa pohjaveden laatu analysoidaan yleensä kattavasti. Vastaava laaja analyysi tehdään ottamistoiminnan aikana kolmen vuoden välein. Välivuosina voidaan tehdä suppeampi analyysi, joka käsittää vain keskeiset parametrit. Vesinäytteiden otossa tulee käyttää akkreditoitua näytteenottajaa ja analysoinnissa sertifioitua laboratoriota. Havaintoputkesta tulee lisäksi havaita pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy).

-Tilalla sijaitsevista havaintoputkista tulee lisäksi havaita pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy).

Pohjaveden pinnan korkeustiedot tulee toimittaa valvontaviranomaiselle. Tiedot suositellaan toimitettavaksi samanaikaisesti ja samalla lomakkeella kuin tiedot

otetuista maa-aineksista, jolloin ne voidaan tallentaa ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään. Tällöin seurantatiedot ovat sähköisessä paikkatietojärjestelmässä niin luvanhaltijoiden kuin valvontaviranomaistenkin käytettävissä.

-Ennen ottotoiminnan jatkamista ottoalueen itäpähän tulee asentaa uusi pohjavesipintaan ulottuva, näytteenottoon soveltuva havaintoputki. Myös HP 2 tulee korvata toimivalla pohjavesiputkella. Lähikiinteistöjen mahdolliset kaivot tulee selvittää ja kartoittaa.

Yhteenveto

Ottaen huomioon luonnon-, maiseman- ja vesiensuojelliset näkökohdat ja se seikka, että ottoalue on jo vuonna 2013 luvittua aluetta, Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ilmoittaa pitävänsä mahdollisena maa-aineksen ottamista asiakohdassa mainitulta alueelta. Tällöin ottotoiminnassa tulee edellä esitetyn lisäksi noudattaa seuraavia ohjeita:

- Kun otetaan huomioon ottoalueen länsiosasta tehdyt pohjavesihavainnot ja pohjavesipinnan korkeuden luontainen vaihtelu Keski-Suomessa sekä ympäristöministeriön ohjeistus 4 metrin suojakerrospaksuudesta on alin sallittu ottotaso +119,7 m N₂₀₀₀ ja itäosassa N₂₀₀₀ +122,3 m, kuitenkin vähintään neljä metriä pohjaveden ylimmän tason yläpuolella. Ottotason alapuolisia massanvaihtoja tai pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua ei sallita.

- Valvonnan helpottamiseksi tulee alueelle asentaa riittävästi alinta ottotasoa osoittavia, selvästi näkyviä korkeusmerkkejä (vähintään kolme kolmiopukkia). Myös ottamis- ja kaivualueen rajat tulee merkitä selvästi maastoon. Merkinnät tulee tehdä ennen ottotoiminnan aloittamista. Ottoalueelle tulee sijoittaa selkeä taulu, josta ilmenee mm. maa-ainesluvan haltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassa oloaika.

- Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto on alueella kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi pohjaveden puhtaana säilymiseksi on huolehdittava siitä, että pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava Jämsän kaupungin öljyvahinkojen torjuntaviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.

- Alueen loppumuotoilu suoritetaan suunnitelman mukaisesti. Luiskat muotoillaan vähintään kaltevuuteen 1:3. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Pintamaat tulee varastoida kaivualueen ulkopuolelle siten, että ne voidaan käyttää maisemoinnin

yhteydessä kasvualustan muodostamiseen (suositeltu varastointiaika enintään kolme vuotta). Alueen jälkihoitovelvoite (mm. metsän istutus) kuuluu luvanhakijalle.

- Maa-ainesten ottaminen ja alueen jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä. Vaiheittainen alueen maisemointitöiden tarkastus tulee tehdä kahden vuoden välein syksyisin, ensimmäinen kerran 30.9.2025 mennessä. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvanhaltija, kunnan maa-ainesoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.

-Sorakuoppien reunoille voikin asettua pesimään törmäpääskyjä. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: erittäin uhanalainen / EN). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen on kiellettyä pesimäkauden aikana. Ottamisalueen jälkihoitoa tehtäessä pesimäalue tulisi jättää luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset suojattaisiin aitaamalla.

-Vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain (1709/2015) 5 §:n mukaan alueella toimijan on huolehdittava siitä, ettei alueelta siirrettävän maa-aineksen mukana leviä unionin luetteloon kuuluvia lajeja tai kansallisesti merkityksellisiä haitallisia vieraslajeja. Myös alueella käytettävien työkoneiden ym. osalta tulee varmistua siitä, että vieraslajit eivät pääse leviämään niiden välityksellä maa-ainesalueen ulkopuolelle. Vieraslajit tulee tunnistaa ja asianmukaisesti hävittää.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta on jätetty yksi muistutus 10.5.2023. Muistutuksessa todetaan, että toiminnassa on käytettävä pölynsidontaa ja sen tehoa on seurattava pöly- ja ilmanlaatumittauksilla. Pöly, melu ja värinä haittaavat oleellisesti asumisviihtyvyyttä, joten esitämme, että toiminta-aika rajoittuu ma-pe klo 7-20 välille. Lisäksi huomautamme, että vieraslajien leviäminen on estettävä.

Hakijan kuuleminen

Toiminnanharjoittaja jätti vastineensa (sähköposti 31.5.2023, Päivi Fält) ELY-keskuksen lausunnon johdosta:

Keski-Suomen ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että ottoalueen ja Holiseva-järven väliin tulee jättää 50 metrin suojavyöhyke ja ottoalue ei saa näkyä ranta- tai järvimaisemassa. Hakija toteaa, että suojavyöhykevaatimus toteutuu suunnitelmassa ja maaston muotojen vuoksi ottoalue ei tule näkymään ranta- tai järvimaisemassa. Rantavyöhyke säilyy luonnontilaisena. ELY-keskuksen kommentin mukaisesti maisemointi tehdään heti, kun se on töiden edistymisen kannalta mahdollista.

Keski-Suomen ELY-keskus katsoo, että pohjavesialueella veden laatua tulee tarkkailla pohjavesiputkesta otattavalla näytteellä vuosittain. Ennen toiminnan aloittamista ja jatkossa kolmen vuoden välein tulee tehdä laaja analyysi ja välivuosina suppeampi. Lisäksi havaintoputkista tulee mitata pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa. Ennen toiminnan jatkamista tulee ottoalueen itäpäähän asentaa uusi pohjavesipintaan ulottuva havaintoputki. Myös ajoittain kuivana oleva HP 2 putki tulee korvata toimivalla pohjavesiputkella. Hakija toteaa, että vedenlaadun tarkkailu voidaan toteuttaa ehdotuksen mukaisesti ja pinnankorkeuksien mittausta jatketaan nykyisen suunnitelman mukaisesti neljästi vuodessa. Suunnitelma-alueen vieressä sijaitseva Holisevan entinen saha-alue on arvioitu olevan maaperältään pilaantunut riskikohde, mikä on huomioitava näytteenottopaikan valinnassa ja analyysitulosten tulkinnassa. Hakija ehdottaa, että näytteet otetaan uudesta, ottoalueen itäpäähän asennettavasta putkesta. Hakijan näkemyksen mukaan HP 2 putki sijaitsee verrattain lähellä putkia 1 ja 3, joten sen uusimisen ei nähdä tuovan merkittävää lisätietoa pohjaveden pinnan korkeudesta.

ELY-keskuksen mukaan lähikiinteistöjen mahdolliset kaivot tulee selvittää ja kartoittaa. Hakijan näkemyksen mukaan kaivokartoitus tässä vaiheessa ottotoimintaa ei ole tarkoituksenmukaista. Alueella on ollut ottamistoimintaa yli 20 vuoden ajan, jo ennen kuin alue siirtyi Hämeen Kuljetuksen hallintaan. Ottamistoiminta on elinkaaren loppupuolella. Lisäksi hakijalle ei ole tullut tietoon toiminnastaan johtuvia valituksia kaivovesiin liittyen.

Muilta osin ELY-keskus ilmoittaa lausunnossaan pitävänsä maa-aineksen ottamista mainitulta alueelta mahdollisena, kun noudatetaan lupaehtoja ja ohjeita. Nämä ovat hakijan ottosuunnitelman mukaisia. ELY-keskuksen mainitsemaa törmäpääskyjen pesintää seurataan alueella, samoin vieraslajien leviämistä tarkkaillaan säännöllisesti.

Yksityishenkilöiltä tulleessa muistutuksessa huomautetaan, että pölynsidontaa ja sen tehoa on seurattava pöly- ja ilmanlaatumittauksilla. Muistuttajat esittävät, että toiminta-aikaa rajoitettaisiin ma-pe klo 7–20 välille. Lisäksi muistuttajat huomauttavat, että vieraslajien leviäminen on estettävä. Hakija vastaa, että pölyhaittojen estämiseen hakija aikoo kiinnittää asiaan entistä tarkemmin huomiota ja tehostaa maa-ainekasojen ja päällystämättömien työmaateiden kastelua kuivina aikoina. Toimintaa alueella on pääsääntöisesti arkisin, mutta satunnaista tarvetta kuormaamiselle ja kuljettamiselle voi olla myös viikonloppuisin, jonka vuoksi toiminta-aika on haettu laajana. Vieraslajien leviämistä tarkkaillaan säännöllisesti.

Tarkastukset

Alueelle ei ole tehty tarkastusta lupahakemuksen johdosta. Koska kyseessä on toiminnassa oleva alue, on edellinen tarkastus tehty maa-ainesvalvojan toimesta viikoksi vuonna 2022.

VALVONTAJAOSTON RATKAISU

Lupapäätös kumoaa alueelle aiemmin Hämeen Kuljetus Oy:lle myönnetyn luvan (ympltk 12.9.2013 § 67, MA-5-2013) koskien tiloja Holisevankoski 2 RN:o 13:42, Sora-Holiseva RN:o 13:55, Kantola RN:o 13:47 ja Sora-Holiseva 2 RN:o 13:56.

Valvontajaosto myöntää maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten ottamiseen 414 (Hiukkaa), Kantola RN:o 13:67 tilalta edellyttäen, että toimintaa harjoitetaan hakemuksen ja seuraavien lupamääräysten mukaisesti.

Vastaus lausuntoon ja muistutukseen

ELY-keskuksen Y-vastuualueen lausunto on otettu huomioon lupamääräyksissä 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 15 ja 18.

Muistuttajalle todetaan, että pölyämisen ehkäisemiseksi on annettu lupamääräys 13. Pölyämistä ei ole tarpeen seurata mittauksin, sillä kuljetuksia on keskimäärin noin 2 krt vuorokaudessa, jota voidaan pitää vähäisenä liikennemääränä. Maa-aineslain piiriin ei kuulu toiminta-aikojen (kuljetukset) määrittäminen. Vieraslajien leviämisen ehkäisemiseksi on annettu lupamääräys 15.

Lupamääräykset

1. Tällä päätöksellä myönnetään lupa soran ja hiekan ottamiseen hakemuksessa esitetyltä, ottosuunnitelman mukaiselta 3,6 hehtaarin ottoalueelta. Otettavan maa-aineksen määrä on enintään 90 800 m³ktr. Maa-aineksen varastointia saa suorittaa vain ottamissuunnitelman mukaisella alueella.
2. Alin ottotaso on suunnitelman mukaisesti N₂₀₀₀ +119,7 metriä alueen luoteisosassa ja N₂₀₀₀ +122,3 metriä alueen itäosassa, mutta kuitenkin vähintään 4,0 metriä ylimmän havaitun pohjavesikorkeuden yläpuolella. Suunnitelmassa esitetty täyttö on tehtävä tasoon N₂₀₀₀ +119,7 metriä. Ottotason alapuoliset massanvaihdot tai pohjaveden asemaa muuttava kaivu on kielletty.
3. Ottamisaluetta (kaivun alueen raja) ei saa ulottaa 10 metriä lähemmäksi naapuri-kiinteistön rajaa, ellei asiasta ole tehty kirjallista sopimusta kiinteistön omistajan kanssa. Sopimus tulee toimittaa valvontaviranomaiselle **ennen** ottamistoiminnan aloittamista.
4. Ottoalueen ja Holiseva-järven väliin tulee jättää vähintään 50 metriä leveä suojavao-ohyke. Muinaisranta tulee jättää ottamistoiminnan ulkopuolelle suunnitelman mukaisesti.
5. Alueen itäpäähän tulee asentaa uusi pohjavesipintaan ulottuva pohjaveden havaintoputki.

6. Maa-ainesten ottoalueelle asennetuista pohjaveden havaintoputkista HP1, HP3 ja uudesta havaintoputkesta tulee havaita pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy). Havaintotulokset ja havaintopäivä tulee merkitä havaintopäiväkirjaan. Tulokset on esitettävä kunnan maa-ainestonvalvojalle kunkin vuoden tammikuun 31. päivään mennessä. Tiedot on toimitettava myöskin ELY-keskukselle tallennettavaksi ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään.

Ennen ottamistoiminnan aloittamista alueella olevasta yhdestä, näytteenottoon sopivasta pohjavesiputkesta tulee analysoida haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset- ja E. coli bakteerit sekä alumiini ja kromi. Pohjaveden laatu näytteet otetaan tämän jälkeen kolmen vuoden välein.

Vesinäytteiden otossa tulee käyttää akkreditoitua näytteenottajaa ja analysoinnissa sertifioitua laboratoriota. Tutkimustulos tulee toimittaa valvontaviranomaiselle heti sen valmistuttua.

7. Ottamis- ja kaivalueen rajat on merkittävä selvästi maastoon ennen ottamistoiminnan aloittamista. Lisäksi jyrkät rintaukset on merkittävä lippusiimalla tai vastaavalla säänkestävällä merkinnällä sekä varoituskyltein. Valvonnan helpottamiseksi alueelle tulee asentaa riittävästi alinta ottotasoa osoittavia, selvästi näkyviä korkeusmerkkejä (vähintään kolme kolmiopukkia).
8. Ottoalueelle tulee sijoittaa taulu, josta ilmenee maa-ainesluvan haltijan ja urakoitsijan yhteystiedot, luvan voimassaoloaika ja toiminta-ajat.
9. Pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä on noudatettava erityistä huolellisuutta. Polttonesteiden tai muiden maaperälle ja pohjavedelle vaarallisten kemikaalien varastointi on ottoalueella kielletty toiminta-aikojen ulkopuolella. Mikäli alueella varastoidaan toiminta-aikana polttonesteitä tai muita kemikaaleja tulee ne varastoida kaksivaippa- tai vastaavissa säiliöissä. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto on alueella kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaaraa ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Maaperän ja vesien puhtaana säilymiseksi tulee huolehtia siitä, että vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Öljyvuotojen varalta alueelle tulee varata imeytysmateriaalia.
10. Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava pelastuslaitokselle ja Jämsän ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.

11. Alueen jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä. Alue, jolla toimintaa päättyy, tulee muotoilla lopulliseen muotoonsa heti, kun se on otettu suunnitelman mukaisesti loppuun, vaikka lupa-aikaa olisikin vielä jäljellä. Kaksi vuotta ennen lupakauden päättymistä alueella tulee tehdä tarkastus, jossa selvitetään jatkosuunnitelmat ja mahdollinen maisemoinnin tarve. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvanhaltija, kunnan maa-ainestenoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.

Alueen reunat tulee luiskata kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi. Pohja tulee muotoilla loivapiirteiseksi eikä alueelle saa jättää maa-ainekasvoja. Pintamaat tulee käyttää ottamisalueella uuden biologisesti aktiivisen aluskasvillisuuden ja puuston kasvualustaksi. Mikäli varastoidut pintamaat eivät riitä vähintään 10 cm:n kasvukerroksen muodostamiseen maisemoitaville alueille, on alueelle tuotava kasvualustaksi soveltuvaa materiaalia vähintään 10 cm:n kerros ennen metsittämistä. Maisemointiin saa käyttää vain puhtaita maa-aineksia. Jos alueelle aiotaan tuoda ylijäämämaata sen ulkopuolelta, tulee asiasta tehdä kirjallinen ilmoitus ja saada Jämsän kaupungin maa-ainestalon valvojan hyväksyntä ennen ylijäämämaan tuontia alueelle.

12. Alueelle tulee istuttaa puuntaimia (2 500 kpl/ha) niille alueille, joille ei luontaisista taimettumista tapahdu. Varastoalueiden pinnat on rikotettava ottamisen päätyttyä metsittämisen helpottamiseksi. Maisemointi puuston istutuksineen tulee tehdä luvan voimassaoloaikana.
13. Pölyäminen ei saa aiheuttaa kohtuutonta haittaa lähialueiden asukkaille. Pölyämisen torjumiseksi maa-ainekuormat tulee tarvittaessa peittää ja ottamisalueelle johtavat tiet kastella vedellä. Pohjavesialueella pölynsidontaan ei saa käyttää CaCl₂, NaCl, lipeää tai muita kemikaaleja.
14. Sorakuoppien reunoille mahdollisesti asettuvat törmäpääskyt ovat luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu uhanalaiseksi. Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainestenoton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen on kiellettyä pesimäkauden aikana. Ottamisalueen jälkihoitoa tehtäessä pesimäalue tulisi jättää luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset tulee suojata aitaamalla.
15. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava siitä, ettei alueelta siirrettävän maa-aineksen tai työkoneiden mukana leviä Euroopan unionin luetteloon kuuluvia lajeja tai kansallisesti merkityksellisiä haitallisia vieraslajeja (kuten komealupiini, kurturuusu, jättipalsami, jättiputkiryhmän putket) alueen ulkopuolelle. Vieraslajit tulee tunnistaa ja hävittää asianmukaisesti alueelta.
16. Ennen tämän luvan mukaisen ottamistoiminnan aloittamista suoritetaan aloitustarkastus, jonka luvan haltija pyytää valvovalta viranomaiselta. Tarkastuksessa käydään läpi tämän luvan ehdot ja todetaan aloitustilanne maastossa.

17. Kun luvan voimassaoloaika on päättynyt tai luvassa myönnetty maa-ainesmäärä on otettu, on luvanhaltijan pyydettävä valvontaviranomaista suorittamaan alueella lopputarkastus, jossa tarkastetaan jälkihoidon ja muiden lupaan liittyvien toimenpiteiden toteutuminen.
18. Luvan haltijan tulee tehdä maa-aineslain 23 a §:n mukainen ilmoitus vuosittain otetun maa-aineksen määrästä seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä sähköisellä lomakkeella valtakunnalliseen maa-aineslupatietojärjestelmään (NOTTO). Samalla lomakkeella voidaan ilmoittaa myös pohjavesitarkkailun tiedot, jolloin ne voidaan tallentaa suoraan ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään. Mikäli tietoja ei ilmoiteta sähköisesti, ne tulee toimittaa kunnan maa-ainestenoton valvontaviranomaiselle vuosittain 31.1. mennessä.

LUVAN VOIMASSAOLO

Lupa on voimassa 10 vuotta luvan lainvoimaiseksi tulopäivästä lukien.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Yleiset perustelut

Maa-aineslain 3 §:n 1. mom. mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen.

Alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuva. Lisäksi maa-aineslain 3 §:n 4 mom. mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-aineseesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa. Maa-aineksia ei saa myöskään ottaa ilman erityistä syytä vesistön rantavyöhykkeellä.

Maa-aineslain 6 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Ottoalue sijaitsee alueella, jossa maisema on voimakkaasti ottamistoiminnan muokkaama. Alueella ei ole suojelukohteita eikä muita erityisiä luontoarvoja. Pohjaveden suojelemiseksi on annettu useita määräyksiä mm. jätettävän suojakerroksen paksuudesta ja pohjaveden laadun tarkkailusta. Maisemointia ja ottamista koskevilla lupa-

määräyksillä on minimoitu luontoon ja maisemakuvaan aiheutuvat vahingolliset vaikutukset.

Lupamääräyksissä on edellytetty muinaisrannan säilyttämistä nykyisellään ja Holiseva-järveen on edellytetty jätettävän 50 metrin levyinen suojavyöhyke.

Lupamääräysten perustelut

Maa-ainesten ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jos nämä seikat eivät käy ilmi ottamissuunnitelmasta (MaL 11 §).

Lupamääräykset 1–2: Ottomäärä on hakijan esittämän ottamissuunnitelman mukainen. Alin ottotaso ja varastointialueen sijainti ovat hakijan esittämän ottamissuunnitelman mukaiset. Pohjavesialueilla sijaitsevilla ottamisalueilla suojakerroksen paksuus on vähintään 4 metriä.

Lupamääräys 3 on annettu suojavyöhykkeen aikaansaamiseksi naapurikiinteistöön nähden. Suojavyöhykkeen leveys perustuu mm. ympäristöministeriön julkaisuun ”Opas ainesten kestäväan käyttöön” vuodelta 2020, jossa suojavyöhykkeen leveydeksi naapurikiinteistöön on esitetty vähintään 10 metriä kun kyseessä on soranottoalue.

Lupamääräys 4. Rantavyöhykkeellä maa-ainesten ottaminen on pääsääntöisesti kielletty (MAL 3 §:n 3 mom). Rantavyöhykkeen leveyteen vaikuttaa alueen topografia, maisema ja kasvillisuus. Rantavyöhyke on yleensä noin 100 metriä, mutta voi vaihdella poikkeustapauksen 50 metristä 200 metriin. Pääsääntö on, että ottamisalue ei näy rantamaisemassa (”Opas ainesten kestäväan käyttöön” YM 2020). Holiseva-järveen on syytä ollut jättää em. syyistä lupamääräyksessä mainittu suojavyöhyke. Muinaisranta on maa-aineslain 3 §:n 2 mom tarkoittama säilytettävä erikoinen luonnonesiintymä.

Lupamääräykset 5-6 on annettu pohjaveden suojelemiseksi. Pohjaveden pinnankorkeuden tarkkailulla todennetaan pohjaveden korkeus ja varmistetaan riittävän suojakerroksen paksuus pohjaveteen. Pohjaveden laadullisella tarkkailulla tarkkaillaan ottotoiminnan mahdollista vaikutusta pohjaveden laatuun.

Lupamääräys 7 on annettu valvonnallisista syistä sekä turvallisuussyistä. Ottamisalueen merkinnällä varoitetaan alueella liikkuvia ottamistoiminnasta sekä varmistetaan, että ottotoiminta tapahtuu luvan mukaisella alueella. Merkinnöillä varmistetaan, että alinta sallittua ottamissyvyyttä ei aliteta.

Lupamääräys 8 on annettu valvonnallisista syistä sekä informoimaan alueella liikkuvia ottamistoiminnasta ja sen aiheuttamista mahdollisista vaaroista liikkujille.

Lupamääräykset 9–10 on annettu maaperän ja pohja- ja pintaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä vahinkotilanteisiin varautumiseksi.

Lupamääräykset 11 ja 12 on annettu jälkihoitotoimenpiteiden toteutumisen varmistamiseksi ja alueen sopeuttamiseksi ympäröivään maisemaan ottamistoiminnan päätyttyä. Kalliokiven louhinta-alueilla jälkihoidossa korostuu erityisesti turvallisuus, mihin maisemointilupamääräyksillä on pyritty. Maisemointi metsittämällä on mahdollista, kun luiskat ovat riittävän loivat ja niille levitetään pintamaita. Istutettavien taimien määrä perustuu Ympäristöministeriön julkaisuun 2020/24 ”Maa-ainesten ottaminen, Opas ainesten kestäväan käyttöön” vuodelta 2020.

Lupamääräys 13 on annettu mahdollisten pölyhaittojen ehkäisemiseksi. Pölynsidontaan käytettäviä aineita on rajoitettu pohjavesien pilaamisriskin välttämiseksi.

Lupamääräys 14 on annettu rauhoitetun lajin suojelemiseksi sekä ottamistoiminnan aikana että alueen maisemoinnissa.

Lupamääräys 15 on annettu vieraslajien torjumiseksi ja niiden leviämisen estämiseksi. Vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain (1709/2015) 5 §:n mukaan toimijan on huolehdittava siitä, ettei hänen tuottamassaan, varastoimassaan, markkinoille saattamassaan, kuljettamassaan, välittämässään, myymässään tai muuten luovuttamassaan tuotteessa tai aineistossa ole unionin luetteloon kuuluvaa tai kansallisesti merkityksellistä haitallista vieraslajia, joka tuotteen tai aineiston mukana voi levitä toimijan hallinnassa olevan alueen ulkopuolelle.

Lupamääräys 16 on annettu valvonnallisista syistä. Aloitustarkastuksessa todetaan, että aiemman luvan mukaiset velvoitteet on alueella suoritettu ennen toiminnan jatkamista.

Lupamääräys 17 on annettu valvonnallisista syistä. Lopputarkastuksella hyväksytään maisemointi tehdyksi esitetyn maisemointisuunnitelman mukaisesti ja sen perusteella palautetaan myös hakijan asettama vakuus.

Lupamääräys 18 on annettu valvonnallisista syistä ja viranomaisen tiedonsaannin turvaamiseksi.

Muilta osin lupamääräykset noudattelevat sitä, mitkä hakija on ottamissuunnitelmaansa esittänyt. Lupaviranomainen katsoo, etteivät lupamääräykset ole luvansaajalle kohtuuttomia hankkeen laajuus ja siitä saatava hyöty huomioon otettuna.

TOIMINNAN ALOITTAMINEN MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Hakija on hakenut lupaa aloittaa toiminta välittömästi luvan myöntämisen jälkeen ennen kuin päätös on saanut lainvoiman.

Maa-aineslain 21 §:n mukaan lupaviranomainen voi edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että ainesten ottaminen voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan

muuttaminen voi aiheuttaa. Määräys voi tarvittaessa koskea vain osaa haettua aluetta ja ajankohtaa, jolloin ottamistoiminta tai siihen liittyvät muut toimenpiteet voidaan käynnistää.

Hakijalle myönnetään lupa aloittaa toiminta ennen päätöksen lainvoimaisuutta. Hakijan tulee toimittaa maa-aineslain mukainen 4000 euron suuruinen vakuus valvontaviranomaiselle, mikäli toiminta aloitetaan ennen päätöksen lainvoimaisuutta. Perusteluina toiminnan aloittamiselle ennen päätöksen lainvoimaisuutta voidaan pitää sitä, että alueella on jo aiemmin ollut kalliokiviaineksen ottamistoimintaa.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981) 3, 4, 5, 5a, 6, 7, 10, 11,12, 13, 16b, 19, 20, 21, 23a ja 23b §:t.

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1, 2, 2a, 3, 4, 6, 7, 8, 9 §:t

VAKUUS

Hakijan tulee toimittaa ennen ottamistoiminnan aloittamista 16 560 euron (4 600 €/ha) suuruinen maa-aineslain 12 §:n tarkoittama hyväksyttävä vakuus lupamääräysten ja maisemointivelvoitteiden noudattamisen varmistamiseksi.

Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty, kuitenkin vähintään 24 kk ottoluvan päättymisen jälkeen. Vakuuden arvoa voidaan tarkistaa luvan voimassaoloaikana.

TARKASTUS- JA VALVONTAMAKSU

Ottamissuunnitelman tarkastamisesta peritään Jämsän ympäristölautakunnan 14.12.2017 § 64 hyväksymän taksan mukaisesti tarkastusmaksuna 1 900 euroa. Luvan haltijan tulee suorittaa kaupungille vuotuinen valvontamaksu kulloinkin voimassa olevan taksan mukaisesti.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Ote päätöksestä

Hämeen Kuljetus Oy, Sarankulmankatu 14, 33900 Tampere

Jäljennös päätöksestä

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, PL 250, 40101 Jyväskylä

Ilmoitus päätöksestä

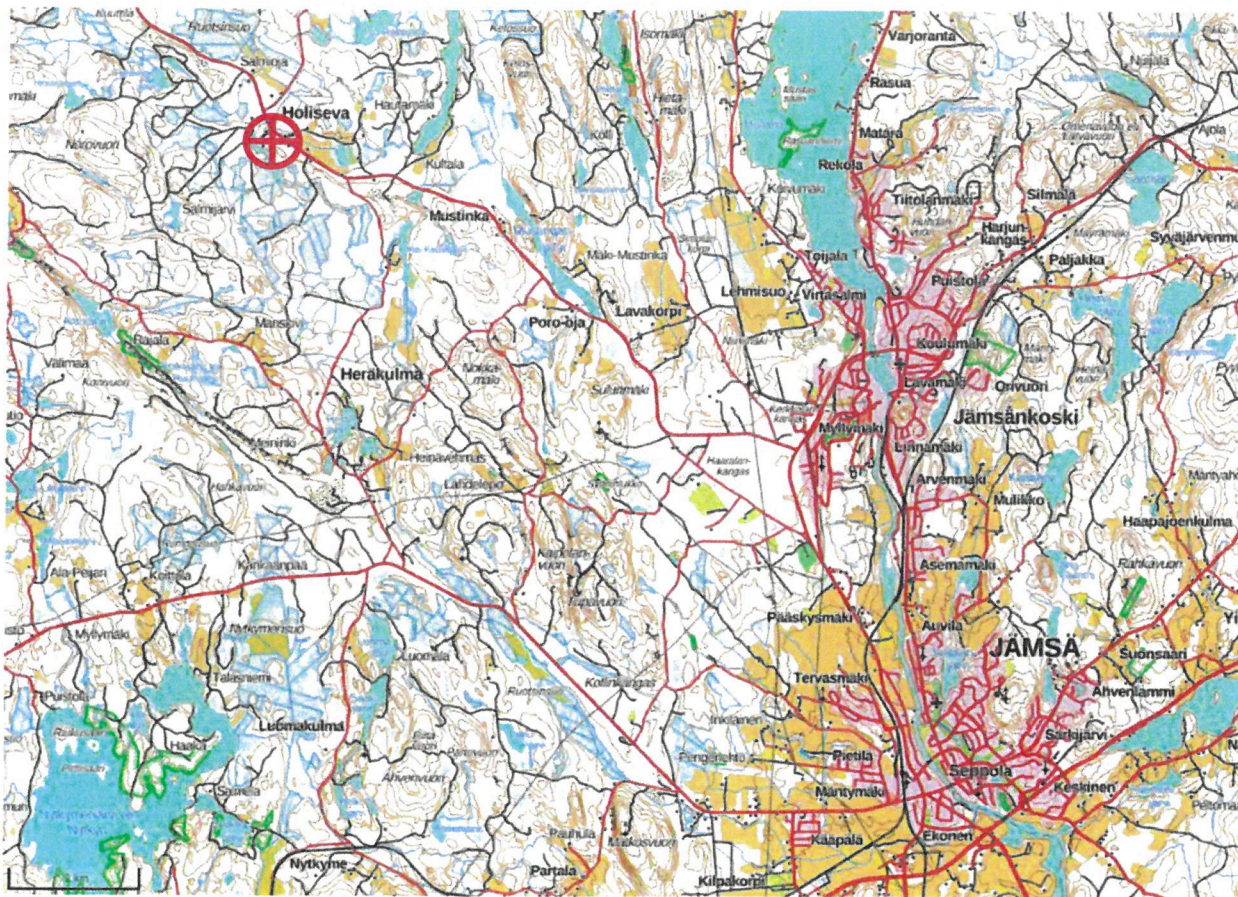
Päätöksen antamisesta kuulutetaan Jämsän kaupungin verkkosivuilla osoitteessa www.jamsa.fi/kuulutukset. Päätös on nähtävillä samassa osoitteessa kuulutusajan.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusaika päättyy 28.7.2023.

LIITTEET

Valitusosoitus

Kuva 1. Suunnitelma-alueen sijainti kartalla (punainen rengas) (paikkatietoikkuna.fi, haettu 2.3.2022).